

O viziune pentru rețelele de plantare de biserici

De Dave Harvey

Cuprins

Introducere

Cum am putea defini o rețea de plantare de biserici?

Ce ar putea însemna pentru lideri/biserici să participe într-o rețea?

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie prin Evanghelie

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie prin lideri talentați

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie prin relații și prin grija pentru suflet

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie printr-un ADN distinct

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie prin împărțirea resurselor

Concluzie

Către familia GCC

Dragi prieteni, acest articol, ca și autorul lui, este o lucrare în desfășurare. A fost scris înainte de venirea mea la GCC și adaptat pentru conducere în timpul procesului meu de intervievare ca să le dau posibilitatea să examineze crezurile mele teologice despre rețelele de plantare de biserici. Acesta subliniază cum cred eu că ar trebui să funcționeze un parteneriat biblic între bisericile locale și o rețea și de ce. Așa cum veți descoperi, acest articol explorează anumite implicații logice ale acestor crezuri. Totuși, trebuie să menționez din start că acest conținut nu se aplică strict la GCC. Un astfel de pas ar fi fost nebunesc din moment ce marea parte a acestui articol a fost scrisă înainte să fiu eu angajat.

Totuși, acest articol a cunoscut revizuirii și corecturi de la sosirea mea. Deoarece țelul nostru este să construim o rețea durabilă, dornică să planteze biserici și să întărească lideri, o poziție teologică mi s-a părut un loc de pornire înțelept. Peste 20 de lideri GCC au fost invitați la procesul de evaluare și feedback, care, fără îndoială, a perfecționat ideile și claritatea lucrurilor pe care le veți citi. Dacă sunteți unul din acești bărbați, mulțumesc pentru ajutorul vostru! Acest material este diseminat pentru familia GCC, pentru a furniza GCC cea mai bună evaluare a mea a fundamentului teologic pentru rețelele de plantare de

biserici. Salut cu bunăvoință orice feedback suplimentar pe care l-ați putea avea care ar perfecționa teologia, claritatea sau pe păcătosul bine-intenționat care a scris materialul.

După cum sper că știți, există o lucrare emoționantă care se face acum în rețea. Și deși echipa noastră n-a fost împreună timp îndelungat, suntem deja înaintea programului în clarificarea misiunii noastre, a viziunii și a planului strategic – un proces care în mod obișnuit durează multe luni (sau mai mult) atât în organizații profit cât și non-profit. Prin harul lui Dumnezeu, staff-ul și conducerea au făcut o treabă extraordinară ca să înainteze lucrurile. Sunt atât de emoționat că tot timpul vreau să-mi pun centura de siguranță.

N-am aprobat încă planul oficial pentru misiune, valori și planul strategic, dar sper că ați fost încurajați de ceva ce a fost reluat în atelierul de astăzi. Veți auzi mai multe detalii specifice în următoarele luni, care va culmina cu retreat-ul pastorilor seniori și a soțiilor lor în ianuarie 2020. Până atunci, sperăm să avem această fază a identității și brandului lucrării terminată. O, dar există și un website care va fi lansat curând! De asemenea vă vom oferi posibilitatea fiecăruia dintre voi să participați în conversații, să creați sau să depuneți resurse pentru o plantare de biserici globală sănătoasă. Mai sunt multe de spus, dar mă voi opri aici.

Dar cam atât pentru acum. Acesta este contextul pentru acest document. Vă rog citiți-l având aceste lucruri în minte și citiți-l știind că mai urmează și alte materiale. Și vă rog, continuați să fiți răbdători și să vă uniți cu noi în rugăciune în săptămânile care urmează. Nu cred că veți fi dezamăgiți.

Introducere

Abstractul este dușmanul aplicației. Impresionează pe moment, apoi pălește când se cere o acțiune concretă. Spune-i unui bărbat să-și prețuiască soția și el se holbează fără să clipească, cu ochii în gol. Dar spune-i să o scoată în oraș pe soția lui și el astfel a găsit locul de pornire ca să o prețuiască. Abstractul se evaporă sub lumina clarificatoare a aplicării.

Majoritatea rețelelor de plantare de biserici vor să fie bazate pe Evanghelie, unite, diverse și mature. Dacă aceste țeluri rămân împachetate în celofan într-un dulap central și nu călătoresc pe străzile concrete ale vieților noastre reale, atunci abstractul va deveni ruină. Înțelesul pentru *rețea* va deveni testul petei de cerneală al trecutului – face să strălucească cerneala „rețelei” și apoi face reglajele pentru nenumărate interpretări.

Abstractul va câștiga și misiunea va fi pierdută. La fel cum bisericile locale înfloresc din claritatea care curge dinspre conducere înspre membri, la fel o rețea de plantare de biserici are nevoie de claritate referitor la cine este și cum funcționează pentru bisericile care sunt deja membre și pentru cele care vor dori să se alăture rețelei.

De aceea, haideți să explorăm două întrebări frecvente:

1. Cum ar trebui să definim „rețeaua de plantare de biserici?”
2. Ce presupune pentru pastori/biserici să participe într-o rețea?

Cum am putea defini o rețea de plantare de biserici?

Primele cuvinte rostite de Dumnezeu pentru cei care-l purtau chipul au fost: "nu este bine ca omul să fie singur".¹ Oamenii sunt creați pentru comunitate pentru că sunt făcuți după chipul Dumnezeului Triunic care nu este niciodată singur. Suntem creaturi relaționale pentru că avem originea într-un Dumnezeu creator. Așa cum Dumnezeu există în Trinitate, tot așa și noi suntem făcuți să existăm în comunitate.

Suntem *programați* pentru relații

Bisericile locale nu diferă în acest aspect. Așa cum oamenii se usucă și mor în izolare, la fel se întâmplă cu biserica locală. Pavel, în epistola către Filipeni, îi mulțumește lui Dumnezeu pentru ei: „Îi mulțumesc Dumnezeului meu de fiecare dată când mă gândesc la voi. În toate rugăciunile mele pentru voi toți, mă rog cu bucurie pentru părtașia voastră la Evanghelie, din prima zi și până acum.”² Deși biserica din Filipi avea proprii prezbiteri, diaconi și membri, ei erau de asemenea conectați vital cu o entitate din afara comunității lor – cu Pavel și ajutoarele lui.³ Biserica din Filipi era o biserică puternică, bine înrădăcinată, dar nu era o biserică independentă. Rezultatul acestui fapt nu era o birocrație umflată ci o conectare într-un parteneriat relațional plin de bucurie (v.3).

Pe măsură ce urmărim lucrarea lui Pavel în Noul Testament vedem un frumos tipar care rezultă: Pavel stabilește o biserică într-o locație nouă, merge apoi mai departe să planteze o altă biserică într-un oraș nou sau regiune nouă și apoi se întoarce la bisericile plantate anterior ca să cultive mai departe legătura lui cu ei. Colaborarea continuă a lui Pavel între biserici a dus la întărirea relațiilor, la încurajarea liderilor și la înaintarea lucrării în moduri tangibile.

¹Geneza 2:18. Deși se înțelege că acest text vorbește relației de căsătorie, ne furnizează o fațetă a planului lui Dumnezeu pentru toate relațiile și alcătuiește primul dintr-o lungă listă de versete care evidențiază nevoia noastră pentru alții la nivel individual cât și ca grup. Așa cum Dumnezeu există în Trinitate la fel și noi suntem făcuți să locuim în comunitate.

² Filipeni 1:3-4.

³ Acest aspect va fi descris mai amănunțit în articol, dar ca să vă dăm un start la a gândi în sensul acesta: Robert Banks descrie relația dintre lucrătorii extra-locali și bisericile locale astfel: „Cele două grupuri sunt interdependente și se ajută unele pe altele în lucrare, dar scopul pentru care fiecare există, abilitățile de care depinde fiecare și autoritatea prin care fiecare există nu sunt identice.” (*Ideea lui Pavel despre comunitate*, 164) Și „Pavel privește operațiunea sa misionară nu ca o eclezia ci mai degrabă ca ceva existând independent alături de comunitățile creștine împrăștiate. Doar într-un mod secundar furnizează legătura organizațională dintre bisericile locale, sugerând baza pentru o concepție mai largă de eclezia de un fel 'cultic.' Misiunea lui Pavel este o grupare de specialiști identificați prin darurile lor, susținuți de un set de familii și comunități care-i sponsorizează, cu o funcție și structură specifice. Scopul ei este mai întâi predicarea Evangheliei și înființarea de biserici și apoi asistență ca acestea să se maturizeze. În timp ce aceasta implică clar relații cu comunitățile locale, lucrarea lui Pavel este esențial o organizație de slujire ai cărei membri au legături personale, nu structurale, cu comunitățile și caută să dezvolte mai degrabă decât să domine sau să reglementeze.” (*Ideea lui Pavel despre comunitate* [Grand Rapids, MI: Baker Academic, 1994], 168-169)

Poate aceste biserici ar fi supraviețuit singure, dar istoria ne arată că au fost mai bune împreună. Ele au donat cu generozitate celor săraci împreună, s-au luptat pentru o teologie corectă împreună și au ajutat la plantarea mai multor biserici de-a lungul coastei mediteraneene împreună.

Fiecare generație de lideri trebuie să se străduiască să se bucure de același fel de interdependență roditoare care reproduce tiparul biblic. „Descrierea lucrării misionare a lui Pavel,” scrie Eckhard Schnabel, „furnizează o paradigmă, un model pentru misiunea bisericii.”⁴ Lucrarea lui Pavel furnizează un model pentru interdependența concentrată pe misiune care se reflectă în unele denominații și rețele astăzi.

Autonomia radicală nu este niciodată celebrată sau încurajată în Scripturi – nici în Trinitate. Nevoia pentru o legătură profundă între biserici nu subminează autonomia bisericilor locale mai mult decât comuniunea profundă experimentată între Tatăl și Fiul, care nu diminuează rolul Duhului Sfânt. Cu alte cuvinte, bisericile care conduc cu o independență absolută de alte biserici au pierdut planul lui Dumnezeu atât pentru biserica locală cât și pentru cea universală.⁵

Există spațiu în Scriptură pentru a interpreta această interdependență în felurite căi și noi trebuie să fim atenți să nu supra-spiritualizăm preferințele sau tradițiile noastre.⁶ O metodă care crește în popularitate este nașterea rețelelor de plantare de biserici.⁷ O rețea există ca să echilibreze tensiunea dintre planul local al lui Dumnezeu pentru adunări conduse de prezbiteri și planul Său global pentru biserici conectate vital, unite ca să se multiplice. Paul Hiebert, profesor de misiune, spune astfel:

„Viitorul misiunilor se bazează pe formarea rețelelor internaționale mai degrabă decât pe organizații multinaționale. Rețelele consolidează oameni, nu programe [sic]; ele accentuează parteneriatul și slujirea, nu ierarhia; ele ajută la consolidarea bisericii locale, nu la subminarea ei.”⁸

Rețelele sunt asociații voluntare, nu obligații ierarhice. Ele sunt flexibile, dinamice și agile.⁹

⁴ Schnabel, Eckhard, *Pavel misionarul* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press Academic, 2008), 377.

⁵ Thomas Nettles aduce o lămurire în această provocare spunând, „Concepția baptistă asupra autonomiei adunării locale a cauzat numeroase dificultăți în menținerea cooperării depline ale adunărilor sale locale într-o acțiune unită pentru misiuni.” Klauber, Martin I., Scott M. Manetsch, ed., *Marea Trimitere* (Nashville, TN: Broadman & Holman, 2008), 102.

⁶ Ceea ce spune Eckhard Schnabel este eliberator: „Creștinii, misionarii și agențiile misionare ar trebui să realizeze că nu trebuie să dovedească sau să apere fiecare acțiune, program sau inițiativă cu un pasaj biblic.” *Misiunea creștină timpurie*. (Downers Grove, IL: InterVarsity Press Academic, 2004), 1572-1573.

⁷ În numărul din 24 aprilie, 2015 al revistei Christianity Today, Ed Stetzer a identificat explozia rețelelor de plantare de biserici ca fiind una din trei cele mai importante trenduri care vor continua în următorii 10 ani. <http://www.christianitytoday.com/edstetzer/2015/april/3-important-trends-in-church-in-next-ten-years.html>

⁸ *Parteneri în Evanghelie*, editată de James H. Kraakevik & Dotsey Welliver; a BGC Monograph. p. xiii.

⁹ În *Biserica Center*, Tim Keller contrastează „mișcări” (care ar include rețele) cu „instituții.” Cele patru caracteristici ale unei mișcări includ: „viziune, sacrificiu, flexibilitate cu unitate, și spontaneitate.” Keller, Tim, *Biserica Center* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Press, 2012), 339.

Ele nu se axează pe creșterea organizațională, ci pe întărirea și echiparea bisericilor pentru misiune.¹⁰ Deși vorbim în termeni de biserici din cadrul rețelelor, ținta principală pentru pregătirea, consilierea și grija în cadrul rețelei, are în vedere pastori/prezbiteri. Când o rețea țintește la acești lideri mai degrabă decât la biserici, se asigură că țelurile misiunii nu sunt create fără rolul sau autoritatea de a le atinge.¹¹ Deci, scopul de a întări bisericile se obține în principal prin instruire și grijă față de liderii bisericii locale. Dar delimitările sunt destul de subțiri ca să permită rețelelor să vorbească despre „biserici membre” sau „biserici care sunt în parteneriat.”

Aceasta ne aduce la o definiție de lucru pentru o rețea de plantare de biserici:

*O rețea de plantare de biserici este un grup de biserici care intră cu bucurie într-un parteneriat pentru a multiplica biserici, a pregăti lideri, a facilita relații și a suplimenta grija față de pastori și prezbiteri.*¹²

Ce presupune pentru lideri/biserici să participe într-o rețea?

Răspunsul la a doua întrebare, „Ce înseamnă pentru lideri/biserici să participe într-o rețea?” vine prin demonstrarea câtorva din modurile în care aplicăm definiția noastră. În mod specific, vrem să clarificăm cum bisericile și liderii de biserică intră cu bucurie în acest parteneriat unii cu alții.

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie prin Evanghelie

Bucuria pe care Pavel o descrie în Filipeni 1:3-8 nu se bazează pe o dragoste mutuală pentru o echipă de sport sau un stil de muzică, ci pe o părtășie profundă experimentată de Pavel și de biserică ca un rezultat al parteneriatului lor *în Evanghelie*. Bucuria imensă a lui Pavel izvorăște din unitatea pe care ei o experimentează în Evanghelia întreagă – vestea care transformă viața prin care Împărăția lui Dumnezeu vine în lumea aceasta prin persoana și lucrarea lui Isus Hristos. Mai mult, acest parteneriat se alimentează din fântâna adâncă a încrederii în realitatea că noi nu doar că suntem iertați individual de Isus, dar acum suntem înfiați corporativ în familia lui Dumnezeu, prin har. Ca și familie a lui Dumnezeu, noi suntem chemați să intrăm în lucrarea familiei prin punerea mesajului în acțiune. Pentru ca biserica să fie credincioasă scopului existenței ei, trebuie să pună Evanghelia în circulație (Matei 28:16-20).

¹⁰ Vorbind mai global, David Garrison spune, „Fără exagerare putem spune că mișcările de plantare de biserici sunt cele mai eficiente mijloace în lume azi pentru a atrage milioane la mântuire, și relații de ucenicie cu Isus Hristos.” Garrison, David, *Mișcări de plantare de biserici* (Midlothian, VA: WIGTake Resources, 2004). 28.

¹¹ Prezbiterii au autoritatea să conducă biserica locală. Dacă o rețea creează o misiune care țintește biserici conduse de prezbiteri, își asumă o autoritate pe care n-o are și împiedică posibil rolul prezbiterilor în conducerea bisericii. Calea cea mai bună pentru rețele să slujească biserici este prin a sluji pastorii.

¹² În cartea lor *Biserici în parteneriat*, Bruno și Dirks definesc parteneriatul astfel: „Un parteneriat al împărăției este o relație condusă de Evanghelie dintre biserici locale interdependente care se roagă și lucrează strategic și împărtășesc resurse pentru glorificarea lui Dumnezeu prin țeluri care înaintează Împărăția, țeluri pe care n-ar putea să le împlinească singuri.” Bruno și Dirks, *Biserici în parteneriat* (Wheaton, IL: Crossway Press, 2014), 18.

„Evanghelia” este în vogă acum, cel puțin în lumea rețelelor. Deși cuvântul Evanghelie poate fi adăugat lângă numele oricărei rețele, cu greu ai putea-o distinge (dacă acesta ar fi un scop). Ca o rețea să înflorească, mesajul evanghelic trebuie să treacă de la o abstracție clinică la aplicare concretă. Trebuie să însemne mai mult decât misiune. Aceasta înseamnă că trebuie să-i ajutăm pe liderii colegi și bisericile membre să planteze biserici agresiv, fără să piardă din vedere implicațiile Evangheliei asupra comportamentului liderilor.

Când Pavel a sosit în Antiohia, el l-a găsit pe Petru cedând în fața celebrităților din Ierusalim. La prima vedere, se pare că Petru este ipocrit, dar Pavel descoperă o greșală mult mai flagrantă. Comportamentul lui Petru nu era „în conformitate cu adevărul Evangheliei.”¹³ Noi vrem să îmbrățișăm Evanghelia și să dezvoltăm parteneriate cu o anumită profunzime de dragoste și încredere. Dacă un lider coboară pe calea lui Petru, fie în viața privată sau în conducerea publică, un alt lider poate juca rolul plin de dragoste al lui Pavel și să îl cheme înapoi la Evanghelie. Sau dacă un lider întâlnește partide dezbinătoare în biserică sau comunitatea sa – ca cei din Filipii – li se poate reaminti cu căldură de către colegii lor că, „Cel ce a început în voi această bună lucrare o va isprăvi până în ziua lui Isus Hristos.”¹⁴

Dacă o rețea de plantare de biserici are succes va fi pentru că Evanghelia funcționează cu putere în viețile pastorilor. Prin aceste parteneriate, liderii se îndeamnă unii pe alții la un comportament potrivit Evangheliei.

Totuși, dacă o rețea de plantare de biserici își fixează viziunea doar pe a se ajuta unii pe alții și să aplice Evanghelia, ceva lipsește. E posibil ca bisericile să fie pline de viață, dar lucrarea să devină sterilă – incapabilă să producă urmași. Parteneriatul în Evanghelie nu poate fi niciodată definit în afara misiunii; parteneriat în vederea răspândirii Evangheliei. Aici rețelele se mobilizează ca să aloce resurse (pastori ai rețelei, expertiză și bani) pentru misiune. Aceasta include folosirea resurselor rețelei pentru a identifica plantatori de biserică, resurse pentru plantarea de biserici, întărirea bisericilor și pregătirea pastorilor pentru a fi activi în misiune.

Un adevărat parteneriat în Evanghelie este un parteneriat care multiplică bisericile prin Evanghelie.

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie, prin lideri cu daruri spirituale

Marea Trimitere din Matei 28:18-20 semnaleză anvergura geografică și strategia misiunii Bisericii și pulsează cu o semnificație mereu actuală.¹⁵

¹³ Galateni 2:14.

¹⁴ Filipeni 1:6.

¹⁵ „Importanța istorică principală a Marii Trimiteri stă în faptul că dă bisericii tiparul și scopul misiunilor. Definește și delimitează sarcina misionară. Avem în Marea Trimitere o busolă, o hartă și un plan.” *O teologie biblică a misiunilor*, de George W. Peters, Moody Press: Chicago, IL; 1972. P. 178

Bisericile din primul secol din Ierusalim și Antiohia au aplicat Marea Trimitere prin faptul că au privit dincolo de locurile lor imediate și au trimis bărbați să ducă Evanghelia în locuri depărtate.¹⁶ Cartea Faptele apostolilor arată cum chemarea de a face ucenici din toate neamurile s-a împlinit prin biserici care au identificat oameni dăruți și au intrat în parteneriat cu ei ca să planteze biserici. Sub călăuzirea acestei busole inspirate, misiunea noastră globală se vede cel mai bine ca o sarcină eclezială care este mobilizată prin interdependență – biserici conectate unele la altele prin parteneriate conduse de lideri catalizatori.

Ca să fim clari, prezbiterii sunt însărcinați cu administrarea glorioasă de a conduce bisericile locale în mandatul pe care Hristos l-a dat bisericii. Aceasta include inspirarea și implicarea bisericii în chemarea lui Hristos de a face ucenici pe plan local și în extra-local. Totuși rolul prezbiterului nu reprezintă întreaga strategie pentru expansiunea Evangheliei Noului Testament. Prezbiterii au de asemenea responsabilitatea ca să se asigure că bisericile lor sunt conectate vital cu liderii rețelei – cei care sunt înzestrați și puși deoparte de biserici pentru a facilita interdependența, de a încuraja colaborarea și de a ajuta misiunea mai largă. În metafora bisericii ca și Trup al lui Hristos¹⁷, aceste daruri reprezintă picioarele care ajută trupul să se deplaseze înspre misiune. Da, un trup poate trăi chiar și fără picioare. Dar trupul înflorește și, cu un set puternic de picioare, progresul înainte este substanțial amplificat.

Poate fi găsit în Scriptură rolul și funcția acestor lideri din rețea? Absolut! Un aspect deseori trecut cu vederea în alimentarea misiologiei Noului Testament se găsește în funcția apostolică a bărbaților catalizatori care sunt puși deoparte de biserică pentru misiunea mai largă de expansiune și consolidare.¹⁸ Astfel de bărbați sunt daruri ale lui Hristos cel înălțat pentru biserică. Lucrarea lor alimentează plantarea de biserici și proiecte de misiune, cultivă relații și interconectarea între biserici, întărește și încurajează bisericile spre maturitate și slujește bisericile în multe alte feluri care transcend o singură adunare.¹⁹

¹⁶ Charles L. Chaney, *Plantarea de biserici la finele secolului douăzeci*, (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc.; 1991), 130.

¹⁷ 1 Corinteni 12: 12-27

¹⁸ În timp ce cred că, conducerea rețelei (conducerea pastorilor) se află în mâinile bărbaților, nu elimină nevoia pentru femei înzestrate. Schnabel spune, „Cercul lucrătorilor lui Pavel includea un număr considerabil de femei. În lista cu saluturi în Epistola către Romani, Pavel menționează următoarele femei conlucrătoare care locuiau acum în Roma: Fivi (Rom 16:1-2), Priscila (Rom 16:3), Maria (Rom 16:6), Iunia (Rom 16:7), Trifena și Trifosa (Rom 16:12) și Persida (Rom 16:12). Alte femei pe care Pavel le descrie ca lucrătoare sunt Apfia (Filimon 2) și Evodia și Sintichia (Filipeni 4:2-3). Participarea lor la lucrarea misionară a lui Pavel este indicată de prefixul syn („cu”): ele au luptat „cu” Pavel pentru Evanghelie (Filipeni 4:3). Evident că ele au predicat Evanghelia împreună cu Pavel.” Schnabel, Eckhard, *Pavel, misionarul* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press Academic, 2008), 1428.

¹⁹ În orice mișcare, oameni și organizații apostolice slujesc în trei funcții importante: 1. Ei acționează ca și catalizatori: ei creează și pornesc mișcări. 2. Ei injectează viziunea, dedicarea și energia în mișcare, în momente cheie ca să susțină impulsul. 3. Ei joacă un rol esențial în dezvoltarea conducerii – o componentă esențială pentru sănătatea permanentă și vitalitatea mișcărilor. *Dincolo de biserică locală*, Sam Metcalf, p. 183

"El i-a desemnat pe unii apostoli, pe alții profeti, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători, pentru echiparea sfinților pentru lucrarea de slujire, pentru zidirea trupului lui Cristos, până când vom ajunge toți la unitate în credință și în cunoașterea Fiului lui Dumnezeu."²⁰

Istoria creștină confirmă ușor că lucrarea expansiunii Evangheliei și consolidării bisericii, începută de Pavel și conlucrătorii săi, continuă dincolo de viața lor. Într-un sens important, putem afirma cu legitimitate că există aspecte specifice ale acestei lucrări apostolice în biserica primară care continuă astăzi și durează „până când vom ajunge toți la unitate în credință și în cunoașterea Fiului lui Dumnezeu.” (Efeseni 4:13)²¹ Pe măsură ce studiem strategia care se descoperă în Noul Testament pentru misiuni, vedem rolul important jucat de biserici organizate, conectate la echipe de lucrare extra-locale (liderii rețelei de astăzi) care au existat pe lângă biserici locale, pentru a sluji aceste biserici în misiunea lor.²² Parteneriatul cu cei care au fost recunoscuți de biserică ca și oameni dăruți de Duhul Sfânt să slujească în aceste sarcini rămâne un exemplu eficient pentru modul în care bisericile locale își pot îndeplini misiunea lor mai largă.

Oare aceste roluri extra-locale sau ale rețelei subminează responsabilitatea bisericii în misiunea lui Dumnezeu? Cu siguranță, nu! Dar trebuie să fim clari și ancorați în Scripturi atunci când definim mijloacele prin care are loc misiunea. Bisericile plantează biserici unindu-se împreună și în parteneriat cu tipul de lideri înzestrați descriși mai sus.

²⁰ Efeseni 4:11-13.

²¹ În Scriptură, cei 12 apostoli vor avea întotdeauna un loc unic în scopurile lui Dumnezeu (Apoc. 21:14). Dar conceptul din Noul Testament de apostol are numeroase aplicații, incluzând cei unsprezece ucenici, Pavel, și alții a căror principală funcție era plantarea și stabilirea de biserici. (Vezi Fapte 14:4; 1 Cor. 4:6, 9, 9:5-6; Galateni 1:19; 1 Tes. 1:1, 2:6; Filipeni 2:25)

“În Noul Testament, apostolos poate însemna delegat, trimis, mesager (Filipeni 2:25; 2 Cor. 8:23). Poate chiar misionar. Unul însărcinat în mod special. Unul care proclama Evanghelia.” (Walter Bauer, *Un lexicon greco-englez*, 99).

“Denotă (cei) care poartă mesajul Noului Testament, mai întâi cei doisprezece ... apoi primii misionari creștini” (W. Kohlhammer Verlag, *Dicționar teologic*, 70.)

“Daruri moderne ... sunt asemenea dar nu identice cu darurile apostolice și cele mesianice.” (Vern S. Poythress, *Daruri spirituale moderne analoage cu darurile apostolice* (Westminster Theological Seminary, Glenside, PA), 6.)

²² În Noul Testament, se pare că sunt două grupuri cu un total de 38 de oameni care au extins lucrarea Marii Trimiteri de plantare, conectare, întărire și multiplicare a bisericilor. Primii au fost apostolii din Efeseni 4 ca Barnaba (Fapte 14:14; 1 Cor. 9:5-6), Apolo (1 Cor. 1:12; 3:4--4:6) și Sila (1 Tes. 2:6-7). Alții erau ajutoare (Fapte 19:22) ale lui Pavel printre care: Timotei (1 Tes. 2:6; 1 Cor 4:17, 16:10; Filipeni 2:19-24), Marcu (Fapte 12:25; 15:39; Col. 4:10; Filimon 24), Aristarh (Fapte 19:29; 20 4; 27:2; Col. 4: 10; Filimon 24), Epafra (Col. 4:12, Filimon 23; Col. 1:7) Luca (Col. 4:14; 2 Tim 4:11), Sostene (1 Cor. 1:1) și Sopater din Berea (Fapte 20:4). Orice referință la lucrarea sau funcția apostolică astăzi își găsește continuitatea scripturală, dar nu cu Pavel sau cei doisprezece, ci cu aceste lucrări care au existat ca să ajute la plantarea și întărirea bisericilor locale.

Dar acești lideri nu sunt căzuți din cer sau autorizați pentru că L-au văzut fizic pe Isus. Liderii rețelei sunt, cel mai adesea, produse ale bisericilor locale. Ei sunt produsul bisericilor locale, și prin demonstrarea roadei darurilor și caracterului lor, se așază lângă biserici stabilind legăturile care devin rețele.

Această idee s-ar putea să fie incomodă. A fost pentru mine. Taie-mă și eu voi sângea biserica locală. De aceea am fost pastor 33 de ani. Dar există căi nefolositoare de a înțelege rolul bisericii în misiune care fac biserica prea exclusivistă sau auto-suficientă; moduri ce fac să pară că fiecare biserică deține toate darurile necesare pentru a arăta interdependență, să planteze biserici sau să se angajeze în misiuni. Aceasta este pericolos mai ales pentru biserici mari, bine finanțate, care presupun că mărimea lor sau venitul lor constituie o chemare la o autonomie mai mare.

Ca și prezbiter timp de mai mulți ani, a trebuit să recunosc în cele din urmă că parcursul istoriei misiunii nu este în general povestea prezbiterilor bisericii locale care dezvoltă pasiuni pentru misiuni și apoi multiplică biserici. De fapt, în majoritatea cazurilor, prezbiterii tind nu spre multiplicarea bisericii ci înspre grija și protecția ei.²³ Ca să înțelegem într-adevăr de ce Dumnezeu ridică rețele și lideri înzestrați, trebuie să înțelegem realitatea că înaintarea misionară în istorie n-a fost catalizată în principal de prezbiteri ai bisericilor locale.²⁴ Așa cum George Peters a observat, „Istoria bisericii în cadrul misiunii este în principal istoria unor personalități mărețe și a societăților misionare. Când biserica locală a fost prezentă în misiune au fost cazuri excepționale.”²⁵

Această realitate istorică nu reduce biserica, nici nu îi absolvă pe prezbiteri de responsabilitatea lor pentru avânt misionar, atât local cât și dincolo de granițele lor. Legătura care lipsește este în jurul *mijloacelor de misiune*. Bisericile locale își adâncesc participarea în misiunea lui Dumnezeu dezvoltând, trimitând și apoi în parteneriat cu echipe înzestrate și catalizatoare, care pot forma și conduce entități, cum sunt rețelele, ajută la mobilizarea bisericilor pentru misiune și slujirea acestora pentru a crește mai puternice. Acești lideri rezultă din bisericile locale, sunt autorizați de bisericile locale, și pot rămâne să dea socoteală bisericilor locale. Dar ei sunt indispensabili pentru lărgire și conectare. De fapt, se poate observa că bisericile din Noul Testament nu s-au lovit unele de altele la întâmplare și apoi au devenit rețele sau denominații.

²³ “Biserica locală este o mărturie staționară mai degrabă decât mobilă a Evangheliei.” Eckhard J. Schnabel, *Misiunea creștină timpurie: Pavel și Biserica primară* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2004), 1455.

²⁴ Atât cât putem discerne, orice mișcare notabilă, înalt transformatoare care a obținut un impact misionar exponențial a operat cu o formă de expresie ale unei lucrări cu cinci aspecte. Suntem pe deplin convinși de aceasta: este clar în învățăturile explicite ale Scripturii, evidențiat în istoria misiunii și în mișcările apostolice contemporane din biserica globală, și confirmată de cea mai bună gândire în științe sociale. Redescoperirea și reaplicarea acestei piese pauline de eclesiologie are consecințe masive în vremea noastră și în locul nostru. Alan Hirsch & Tim Catchim, *Revoluția permanentă* (San Francisco, CA; Jossey-Bass, 2012), 5.

²⁵ *O teologie biblică a misiunii*, de George W. Peters, Moody Press: Chicago, IL; 1972.p. 214. Atunci când folosește termenul „mari personalități” Peters nu se referă la lideri celebriți, ci mai degrabă la lideri curajoși, catalizatori și la misionari ale căror povești au fost cuprinse în biografii convingătoare mai târziu.

Bisericile, mai degrabă, au fost cel mai adesea conectate prin agenția acestor lucrători extra-locali ca Pavel și ajutoarele sale. Împreună, parteneriatul dintre aceste biserici, facilitat și slujit de lideri înzestrați, a rezultat în inițiative de plantare de biserici de-a lungul lumii mediteraneene.

Dumnezeu Își zidește biserica local și global prin oameni înzestrați și invită bisericile să lucreze împreună prin slujirea lor. Făcând așa, misiunea înaintea și trupul lui Hristos se bucură de acces la o gama cât mai largă de daruri generoase ale lui Hristos pentru poporul Său.

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie prin relații și prin grijă pentru suflet

Ar trebui să înțelegem „misiunea” doar prin plantarea de biserici sau inițiative de misiune peste frontiere? Pentru a răspunde corect trebuie să luăm în considerare anvergura Marii Trimeri și activitatea misionară pentru Pavel și ajutoarele sale.²⁶ Pentru ca succesul rețelei să fie cu adevărat biblic, nu poate fi definit doar prin a fi trimis, a începe lucrări de slujire sau să ai un impact pe termen scurt. Misiunea, de fapt, ar trebui aplicată într-o manieră care implică sănătatea bisericii, relații care îmbogățesc sufletul, prezența roadei și a ingredientelor care să susțină eficacitatea misiunii pe termen lung. Vorbim despre o sustenabilitate durabilă multi-generațională (2 Timotei 2:19).

Pentru a ilustra această înțelegere cuprinzătoare a misiunii, să ne întoarcem la cuvântul *κοινωνία* (parteneriat) în Filipeni 1:5. Acest cuvânt grecesc din Noul Testament este foarte bogat, cu tonuri relaționale calde. Ascultați doar inima lui Pavel pentru cei din Filipi:

„Îi mulțumesc Dumnezeului meu de fiecare dată când mă gândesc la voi. În toate rugăciunile mele pentru voi toți, mă rog cu bucurie pentru părtășia voastră la Evanghelie. Este drept să mă gândesc în acest fel la voi toți, fiindcă vă port în inima mea; îmi este dor de voi toți cu o afecțiune ca cea a lui Cristos Isus”(Filipeni 1:5-8).

Pavel nu se adresează doar unui grup de profesioniști în lucrare care se mobilizează pentru o expansiune fără precedent a Evangheliei. Pavel vorbește celor pe care îi cunoaște și îi iubește. Ideea de *κοινωνία* – o părtășie în parteneriat – era legată de frățietate. Totuși relațiile aveau o intenție.²⁷

²⁶ Trebuie să îngăduim scopului complet al mandatului Marii Trimeri să ne comunice abordarea și înțelegerea misiunilor. A merge fără a face ucenici este o însărcinare eșuată. A boteza fără a învăța este naștere fără creștere. Ca să împlinim toată însărcinarea trebuie să ne străduim să respectăm și să aplicăm fiecare componentă, ca și cum secerișul ar depinde de aceasta. Dacă strategia noastră de misiune este să ne relocăm în Eritrea ca doar să predicăm Evanghelia, atunci s-ar putea doar să mergem și să botezăm. Deși suntem bine intenționați, e posibil să ne mulțumim cu o „însărcinare bună” în timp ce o neglijăm pe Cea Importantă.

²⁷ “Misiunea lui Pavel este o grupare de specialiști identificați prin darurile lor, susținuți de un set de familii și comunități sponsorizatoare, cu o funcție și structură specifică. Scopul ei este în primul rând predicarea Evangheliei și stabilirea de biserici, **și apoi susținerea ca ele să ajungă la maturitate**. În timp ce aceasta implică clar relații cu comunități locale, lucrarea lui Pavel este esențialmente o organizație slujitoare ai cărei membri au legături personale, nu structurale, cu comunitățile și caută să dezvolte mai degrabă decât să domine sau să reglementeze.” (sublinierea este a mea) *Ideea lui Pavel despre comunitate* [Grand Rapids, MI: Baker Academic, 1994], 168-169)

Legătura permanentă a lui Pavel cu biserica filipenilor, și cu celelalte biserici pe care le fondase, era una de hrănire și întărire. După cum scrie Peter T. O'Brien, „Este clar că hrănirea bisericii în devenire este înțeleasă de Pavel ca o trăsătură integrală a sarcinii lui misionare.”²⁸ Ca o rețea să fie cu adevărat paulină, trebuie să cheme participanții nu doar la activitatea inițială a plantării de biserici ci la chemarea mai holistică de a-i ajuta să crească, să se maturizeze și să se multiplice. O rețea trebuie să posede previziunea de a întreba, „Cum putem să înflorim în următorii 30 de ani, și ce roadă ar trebui să producă resursele și eforturile noastre?”

Pentru Pavel, *κοινωνία* includea și grija. Nu era opțională, pentru o misiune sănătoasă și durabilă.

Dar *κοινωνία* dintre Pavel și multe biserici nou-testamentale s-a dezvoltat în moduri unice și reciproce. Ele au fost rugate să se roage pentru misiunea extra locală a lui Pavel,²⁹ au primit vești la zi despre misiunea extra locală,³⁰ ei au primit cu ospitalitate lideri extra locali,³¹ și au dezvoltat și trimis conlucrători.³²

Țelurile rețelei ar trebui să privească dincolo de un start puternic sau bine finanțat. Ar trebui să aibă în vedere reziliența și succesiunea atunci când se construiește, astfel încât pastorii să poată transfera lucrarea evangheliei la generația următoare (2 Timotei 2:2). Pentru a împlini aceasta, misiunea noastră ar trebui să includă țeluri relaționale și grija pentru suflet.

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie printr-un ADN distinct

Conceptele abstracte ale bisericii locale incită pastorii să devină inovatori la modă mai degrabă decât practicanți înrădăcinați în istorie. În loc să dorim a fi "în trend", trebuie să căutăm să ne fixăm în practicile bisericii de-a lungul istoriei. Din înrădăcinarea profundă în Scriptură și în tradiția bisericii putem fi încrezători în imprimarea genetică unică pe care Dumnezeu o pune în rețeaua noastră, pentru că atunci când Duhul dă daruri liderilor,

²⁸ *Evangelhia și misiunea în scrierile lui Pavel*, de P. T. O'Brien (citând W. P. Bowers) Baker Books: Grand Rapids, MI, 1993, 42.

²⁹ Efeseni 6:19-20; Coloseni 4:2-4; Romani 15:30-32; 2 Tesaloniceni 3:1-2.

³⁰ Coloseni 4:7-9; Efeseni 6:21-22; Fapte 14:27.

³¹ 3 Ioan 5-8; Filipeni 2:19-30; Coloseni 4:10; 2 Corinteni 8:16-24; 1 Tesaloniceni 3:2.

³² Fapte 11:22-26, 13:1-3, 15:40, 16:3-5; 1 Cor. 16:17-18; Romani 16:3-4; Filipeni 2:25; Coloseni 1:7, 4:12-13; 2 Timotei 4:11; Filimon 13. Pentru capitole de ajutor despre parteneriat între bisericile locale și o echipă extra-locală vedeți: Capitolul 16 („Relațiile au continuat”) În cartea lui Hesselgrave *Plantarea bisericilor în alte culturi* (Hesselgrave, David, J., *Plantarea bisericilor în alte culturi* [Grand Rapids, MI; Baker Academic, 2000]); Capitolul 16 („Misiunea și bisericile”) în cartea lui Banks *Ideea lui Pavel despre comunitate* (Banks, Robert J., *Ideea lui Pavel despre comunitate* [Grand Rapids, MI: Baker Academic, 1994]); Capitolul 6 („Biserica și misiunile”) în cartea lui Peters *O teologie biblică a misiunilor* (Peters, George W., *O teologie biblică a misiunilor* [Chicago, IL: Moody Publishers, 1984]); Capitolul 1 („În căutarea adevăratului parteneriat creștin: O bază biblică din Filipeni”) de Luis Bush în *Parteneri în Evanghelie* (Kraakevik, J.H. and D. Welliver, ed., *Parteneri în Evanghelie* [Wheaton, IL: Emis/Billy Graham Center, 1992].

unește oamenii și insuflă bisericile, ia naștere un ADN specific.³³

Pe măsură ce bisericile experimentează și întruchipează un ADN distinct, se nasc modele de biserică. Noi susținem expresii mature ale unui anumit ADN sănătos din punct de vedere biblic pentru a încuraja, întări și ghida alte biserici. În biserica primară, Biserica din Tesalonic a fost chemată să imite Biserica din Ierusalim.³⁴ Tesalonicenii în schimb au devenit un model pentru bisericile macedonene, care apoi au repetat procesul pentru bisericile din Roma și Corint.³⁵ Ca o remarcă, ar trebui să vedem că bisericile macedonene nu erau nici mari, nici bine înzestrate financiar.³⁶ Totuși modelul lor și ADN-ul au avut un impact mare asupra altor biserici.

Din punct de vedere biologic, aceasta se întâmplă natural. Fiicele învață să fie femei de la mamele lor, așa cum fiii învață să fie bărbați de la tații lor. Bisericile tinere se uită la bisericile mai mature ca să învețe cum să crească mai sănătoase. Pentru a reuși ca și rețea, un grup de biserici trebuie să recunoască cu smerenie limitările fiecărei biserici locale și să primească cu bucurie, ca și daruri ale lui Dumnezeu pentru rețea, modelele întruchipate de biserici mai mature.

De asemenea modelele bune definesc și disting. Există spațiu de ajuns în ortodoxie [dreapta credință, n.tr], pentru cei care nu sunt de acord cu anumite particularități larg răspândite ale unei anumite rețele, dar nu există spațiu suficient pentru ei ca și membri ai aceleiași rețele. Aceasta nu este pentru că rețelele se consideră superioare sau presupun că au ajuns la „adevăratul model de biserică.” Ci, liderii înțelepți de rețea și bisericile lor componente discern că, codul lor genetic și trăsăturile culturale reprezintă expresia unică a felului în care Duhul lucrează printre ele.

Deoarece fiecare rețea are acest ADN specific și aceste modele, un pastor ar trebui să se aștepte să fie provocat de ceea ce vede și aude, pe măsură ce mai multe biserici, și mai puțin mature, se alătură parteneriatului. Cultura unei biserici, sistemele ei, structurile și strategiile ei pot fi investigate în lumina modelelor bisericilor mai mature care au fost școlite mai mult timp în gramatica Evangheliei. Liderii de biserici mari pot învăța cu smerenie de la liderii bisericilor mici. Similar, liderii din zonele rurale pot aduce contribuții vitale la gândirea și practica pastorilor din zonele urbane sau suburbane. Liderii care urmăresc smerenia, nu venerează mărimea bisericii, pentru că ei prețuiesc sănătatea bisericii.

Parteneriatul implică să fim uniți în jurul unui mesaj comun, cu oameni ce au daruri spirituale și care împărtășesc un ADN spiritual similar, zidind cu smerenie, modele de biserici bazate pe Evanghelie. Acest fel de parteneriat aduce liderilor multă bucurie!

³³ „Organizațiile ar trebui să aibă atât caracteristici instituționale cât și o dinamică a mișcării.” Timothy Keller, *Biserica Center: cum să faci o lucrare echilibrată, centrată pe Evanghelie în orașul tău*, (Zondervan, Grand Rapids, MI, 2012), 338.

³⁴ 1 Tesaloniceni 2, 4; 2 Corinteni 8.

³⁵ Rom. 16:26-27; 2 Cor. 8:1-5

³⁶ „Până în vremea scrierilor lui Pavel, Macedonia era cunoscută pentru sărăcia ei extremă (2 Cor. 8:2), chiar și într-o lume în care sărăcia era norma.” Chris Bruno și Matt Dirks, *Biserici în parteneriat*,

Înseamnă un parteneriat plin de bucurie prin împărțirea resurselor

În remarcile sale de încheiere către filipeni, Pavel le mulțumește pentru faptul că l-au susținut financiar în lucrarea lui. El a lăudat această biserică spunând, „nici o biserică n-a fost alături de mine în ce privește darea și primirea, în afară de voi.”³⁷ Aceasta nu doar că ilustrează precedentul bisericilor care sunt în parteneriat cu entități din afara lor (în acest caz Pavel), ci și arată că dărnicia lor era o dovadă a unui fel de cheltuială pentru misiune care-l este plăcută lui Dumnezeu.³⁸

În Noul Testament, sprijinul în parteneriat nu era un lucru abstract sau o experiență virtuală. Era concret, cu bani reali sacrificați pentru o misiune reală.

Generozitatea filipenilor a avut două rezultate evidente – unul direct și unul indirect. Mai întâi, banii lor i-au îngăduit lui Pavel să-și împlinească rolul de a se îngriji și a hrăni parteneriate care au dus la un seceriș de roadă în Evanghelie. Banii lor au condus direct la plantarea de noi biserici și la întărirea celor existente. Așa cum observă Schnabel, „Din moment ce Pavel se referă în Filipeni 1:12 la 'înaintarea Evangheliei,' credincioșii din Filipi contribuie la (această) înaintarea Evangheliei prin suportul lor financiar, pentru apostol și prin propria lor activitate misionară în Filipi.”³⁹ Pavel a spus lucrul acesta apăsând: dărnicia filipenilor a contribuit la înaintarea Evangheliei.

Dacă înaintarea Evangheliei este singurul rezultat al dărnicii, ei (și noi!) am avea mai multă motivare decât ne trebuie ca să alocăm fonduri pentru doctrina noastră.

Dar mai există un beneficiu mai puțin direct.

După ce a spus că darurile lor au fost plăcute lui Dumnezeu, Pavel le spune filipenilor că, „Dumnezeu meu va împlini toate nevoile voastre, potrivit cu bogăția Lui slăvită, în Cristos Isus.”⁴⁰ Pavel a vrut ca filipenii să știe că dărnicia lor a venit cu o promisiune – Dumnezeu va împlini nevoile lor așa cum ei le-au împlinit pe ale lui Pavel. Nu ratați aspectul acesta: Dărnicia pentru un parteneriat creștin lucrarea lui Dumnezeu în altă parte și hrănește lucrarea lui Dumnezeu în noi.

Realitatea este că puține biserici simt că au o abundență de resurse. Noi deseori credem minciuna că trăim într-o lume a lipsurilor. Acumularea, totuși, nu ajută. Noi experimentăm bogăția harului lui Dumnezeu dăruind. Distrugem minciuna sărăciei acționând pe baza adevărului abundenței prin credință. În mod specific, dărnicia filipenilor pentru parteneriat i-a plasat într-un loc unde puteau învăța să se încreadă în Dumnezeu prin faptul că experimentau bunătatea Lui.

strategii biblice pentru părtășie, evanghelizare și compasiune (Crossway Books, 1300 Crescent Street, Wheaton, Illinois 60187)

³⁷ Filipeni 4:15(b).

³⁸ Filipeni 4:18.

³⁹ Schnabel, Eckhard, *Pavel misionarul* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press Academic, 2008), 1460.

⁴⁰ Filipeni 4:19.

Ca una din bisericile mai stabile din Noul Testament, maturitatea filipenilor a fost exprimată în sprijinul lor plin de zel față de parteneriatul cu Pavel și alte biserici. În contrast, biserica din Corint a fost aspru criticată pentru imaturitate, datorită ezitării față de parteneriatul extra-local cu Pavel. De fapt, când Pavel scrie bisericii din Corint, el laudă maturitatea și exemplul bisericii din Filipi, mai ales viziunea lor extra-locală și dărnicia lor.⁴¹ Bisericile mai mari și cu multe resurse ar face bine să ia aminte că maturitatea și creșterea filipenilor nu a avut rezultat o independență față de parteneriat, ci un mai mare nivel al slujirii și sprijinului oferit. Acest tipar biblic aduce o provocare consumarismului și tranzacționismului care uneori se vâra în bisericile care cresc în ceea ce privește dărnicia lor față de rețea.

În Noul Testament, parteneriatul includea bani. Pentru rețelele de astăzi, bisericile membre acceptă această invitație de la Dumnezeu pe niveluri multiple. Ca și biserică locală, bisericile membre contribuie în mod obișnuit cu un anumit procent din dărnicia lor anuală pentru rețea. Apoi, conducerea rețelei lucrează ca să maximizeze aceste resurse pentru țelurile rețelei. Individual, liderii bisericii locale se așteaptă de asemenea să experimenteze o investiție vizibilă din partea rețelei. Este o relație reciprocă de dărnicie care curge în ambele direcții, care construiește o *κοινωνία* profund întrepătrunsă, pentru gloria lui Dumnezeu.

Descrierea lui George Peters despre parteneriatul în misiune este convingătoare:

"Parteneriatul în misiune este un concept sacru și cuprinzător al unor oameni egali, legați împreună prin încredere reciprocă, scop și efort în unitate, acceptând responsabilități egale, autoritate, laudă și vină; împărtășirea poverilor, bucuriilor, necazurilor, victoriilor și înfrângerilor. Înseamnă planificare comună, legislație comună, programe comune, și implică la fel de mult trimiterea și primirea bisericilor. Doar cea mai apropiată legătură în Hristos, asezonată cu o măsură bogată de smerenie, dragoste, încredere și dăruire de sine, va realiza parteneriatul."⁴²

Concluzie

*O rețea de plantare de biserici este un grup de biserici care intră cu bucurie într-un parteneriat pentru a multiplica biserici, a pregăti lideri, a facilita relații și a suplimenta grija față de pastori și prezbiteri.*¹²

Ca să spunem în limbajul rețelei noastre, Marea Trimitere, înseamnă lideri sănătoși, în biserici puternice care se multiplică împreună în toată lumea. Aceasta are loc în spatele unui mesaj comun, împreună cu oameni cu daruri spirituale, printr-un ADN recunoscut, care dă naștere la modele de biserici smerite, care împart cu generozitate resursele. Deși este posibil ca o biserică să supraviețuiască în izolare, supraviețuirea este un țel prea mic când harul este turnat peste suflet.

⁴¹ „Bisericile din Macedonia” în 2 Cor. 8:1-5 au în atenție în principal Filipi.

⁴² Peters, George W., *O teologie biblică a misiunilor* (Chicago, IL: Moody Publishers, 1984), 238.

Doar o rețea care este înfloritoare în Evanghelie, care satisface sufletul, care iubește biserica, care anticipează promisiunile va fi suficientă pentru înaintarea Evangheliei.

Rețelele există pentru că nu este bine ca o biserică să fie singură. Cu siguranță, ele pot fi greoaie. Poate că bisericile ar putea să se miște mai rapid fiind singure. Dar vom merge mai departe, vom înflori mai bine și ne vom bucura de Evanghelie într-o măsură mai mare, dacă rămânem hotărâți să ne sfârșim viața și lucrarea după tiparul Noului Testament – împreună, pentru slava lui Dumnezeu, și pentru împlinirea Marii Trinități.